

Laadunhallinta varhaiskasvatuksessa 2026

3 Arvioinnin tavoitteet ja arviointikysymykset

Tämän arvioinnin tavoitteena oli tuottaa tietoa varhaiskasvatuksen laadunhallinnasta kansallisen tilannekuvan saamiseksi. Arvioinnissa tarkasteltiin, miten varhaiskasvatustoimijoiden laadunhallinnan ja itsearvioinnin velvoite toteutuu maassamme, ja miten hyvin varhaiskasvatuksen järjestäjät ja yksityiset palveluntuottajat saavuttavat lainsäädännön ja ohjausjärjestelmän varhaiskasvatuksen arvioinnille ja laadunhallinnalle asettamat tavoitteet.

Arviointi toteutettiin vuosina 2025–2026. Arviointiaineiston keruussa hyödynnettiin Valssissa olevaa organisaation laadunhallinnan ja toiminnan systemaattisen kehittämisen arviointiin tarkoitettua työkalua, jota muokattiin kansalliseen arviointiin sopivaksi ja täydennettiin henkilöstölomakkeella. Arviointilomakkeet konkretisoivat luvussa 2.3 esitellyjä laadunhallinnan keskeisiä elementtejä.

Arvioinnin tavoitteisiin haettiin vastauksia seuraavilla arviointikysymyksillä:

- Mitkä ovat varhaiskasvatuksen kunnallisten järjestäjien ja yksityisten palveluntuottajien laadunhallinnan vahvuudet ja kehittämiskohteet?
- Miten hyvin varhaiskasvatuksen paikallisella ja pedagogisen toiminnan tasolla
 - nivotaan varhaiskasvatuksen kansalliset, paikalliset ja strategiset tavoitteet osaksi laatutyötä
 - organisoidaan laatutyön vastuut ja johtaminen
 - tuetaan osallisuutta vahvistavan toimintakulttuurin kehittymistä

Arviointi kytkeytyi Karvin koulutuksen arviointisuunnitelman (Karvi, 2024a) mukaiseen strategiseen tavoitteeseen, jonka keskiössä on koulutuksen ja varhaiskasvatuksen laadun jatkuvan kehittämisen tukeminen. Arvioinnissa tuotettua tietoa voidaan hyödyntää kansallisella tasolla laadunhallinnan tuen kohdentamisessa sekä paikallisella tasolla varhaiskasvatuksen laadunhallintamallien ja konkreettisen laatutyön kehittämisessä. Tietoa voidaan lisäksi hyödyntää varhaiskasvatuksen kansallisessa ohjauksessa, tiedolla johtamisessa ja henkilöstön täydennyskoulutuksen kehittämisessä sekä Valssi-järjestelmän ja sen sisältämien arviointityökalujen ja arviointiprosessin kehittämisessä.

Valssin ja siihen liitettyjen arviointityökalujen avulla toteutettu arviointi perustuu kehittävän arvioinnin periaatteisiin. Kehittävä arviointi on osallistavaa ja vuorovaikutteista, ja sen keskeisenä päämääränä on toiminnan kehittäminen tuotetun tiedon pohjalta (Karvi, 2026a). Arvioimalla varhaiskasvatuksen paikallisia laadunhallintakäytänteitä pyritään motivoimaan ja tukemaan varhaiskasvatustoimijoita toiminnan suunnitelmallisessa arvioinnissa ja laadun jatkuvassa kehittämisessä sekä hyvien käytäntöjen jakamisessa (Vlasov ym., 2018). Kansallisen tiedonkeruun yhteydessä toimijat saivat Valssi-järjestelmästä oman organisaationsa vastauksista koostuvan toimijatasoisen raportin, jonka avulla he voivat verrata oman laadunhallintansa tilaa tässä raportissa kuvattuun kansalliseen tilaan. Jokainen järjestäjä näkee Valssissa vain oman organisaationsa raportin.